

Europese Raad

Brussel, 19 juni 2026
(OR. en)

EUCO 8/26

CO EUR 7
CONCL 2

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties

Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (18 en 19 juni 2026)
– Conclusies

De delegaties vinden hierbij de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. OEKRAÏNE

1. De Europese Raad wisselde van gedachten met Volodymyr Zelensky, de president van Oekraïne.
2. De Europese Raad bevestigt zijn niet-aflatende krachtige en onwrikbare steun voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen. De Europese Unie zal, in coördinatie met gelijkgestemde partners en bondgenoten, brede politieke, financiële, economische, humanitaire, militaire en diplomatieke steun blijven verlenen aan Oekraïne en zijn bevolking.
3. De Europese Raad is ingenomen met de organisatie van de intergouvernementele conferentie over de toetreding van Oekraïne tot de Europese Unie en de opening van de cluster fundamentele kwesties op 15 juni 2026, en ziet uit naar de opening van de andere clusters, in overeenstemming met de op verdiensten gebaseerde aanpak.
4. De Europese Unie steunt een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede in Oekraïne op basis van de beginselen van het VN-Handvest en het internationaal recht, en geschraagd door robuuste en geloofwaardige veiligheidsgaranties voor Oekraïne. Alleen een oplossing die de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne eerbiedigt, kan een rechtvaardige en duurzame vrede tot stand brengen. Grenzen mogen niet met geweld worden gewijzigd, de agressor mag niet worden beloond en Oekraïnes veiligheid en zijn vermogen om zich te verdedigen, beide op lange termijn, moeten worden gewaarborgd. De weg naar vrede in Oekraïne kan niet beslist worden zonder Oekraïne. De Europese Unie zal besluiten nemen over aangelegenheden die onder haar bevoegdheid vallen of van invloed zijn op haar veiligheid.

5. De Europese Raad steunt de diplomatieke inspanningen om een einde te maken aan Ruslands aanvalsoorlog en onderstreept dat de EU klaarstaat om zich in dat verband actiever in te zetten, in overeenstemming met het in de Verdragen verankerde doel van de Unie om de vrede te bevorderen. Europa heeft een belangrijke rol te spelen in een toekomstige regeling en is bereid om zijn belangen te verdedigen. Rusland heeft gefaald in de verwezenlijking van zijn militaire en strategische doelstellingen, en heeft daarom zijn raket- en droneaanvallen op Oekraïense steden en energie-infrastructuur opgevoerd. De Europese Raad dringt er bij Rusland op aan om oprechte bereidheid tot vrede te tonen, om in te stemmen met een volledig, onvoorwaardelijk en onmiddellijk staakt-het-vuren en om zinvolle onderhandelingen aan te gaan met het oog op een rechtvaardige en duurzame vrede.

6. De Europese Raad veroordeelt met klem de recente ernstige escalatie door Rusland, in de vorm van onder meer grootschalige raket- en droneaanvallen tegen burgers in Oekraïne, de recente aanvallen op de Unesco-werelderfgoedsite Kyjevo-Petsjerska Lavra, alsook het steeds agressievere, roekeloze en onverantwoordelijkere gedrag ten aanzien van EU-lidstaten, met onder meer buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, en bedreigingen tegen de Europese diplomatieke aanwezigheid in Oekraïne. Het recente incident waarbij een Russische met explosieven uitgeruste drone in een flatgebouw in Roemenië is ingeslagen, en soortgelijke incidenten in andere lidstaten zijn een rechtstreeks gevolg van Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne en vormen een bedreiging voor de veiligheid van EU-burgers en de regionale stabiliteit. De Europese Raad veroordeelt met klem de herhaalde schendingen van het luchtruim en de territoriale wateren van lidstaten en onderstreept dat Rusland de volledige verantwoordelijkheid draagt voor de gevolgen van zijn escalerende gedrag en van zijn aanhoudende militaire acties. De Europese Raad bevestigt zijn onwrikbare inzet voor de veiligheid van alle lidstaten.

7. De Europese Unie en de lidstaten staan klaar om bij te dragen aan robuuste en geloofwaardige veiligheidsgaranties voor Oekraïne, met name via de coalitie van bereidwilligen en in samenwerking met de Verenigde Staten. Dit omvat het ondersteunen van het vermogen van Oekraïne om agressie doeltreffend te ontmoedigen en zich doeltreffend te verdedigen, ook op lange termijn, onder meer via de militaire bijstandsmissie van de Europese Unie ter ondersteuning van Oekraïne (EUMAM Ukraine) en de adviesmissie van de Europese Unie in Oekraïne (EUAM Ukraine), alsook ondersteuning bij het toezicht op een staakt-het-vuren via het Satellietcentrum van de EU. De bijdrage van de Europese Unie en de lidstaten zal gebaseerd zijn op hun respectieve bevoegdheden en vermogens en zal in overeenstemming zijn met het internationaal recht.
8. De Europese Raad veroordeelt Rusland met klem voor het systematisch en doelbewust viseren van de civiele en energie-infrastructuur van Oekraïne en roept op tot de onmiddellijke beëindiging van alle militaire activiteiten rond de nucleaire installaties van Oekraïne, die een ernstige bedreiging vormen voor de veiligheid en beveiliging ervan. Hij roept ook op tot verder opgevoerde inspanningen van de EU, in coördinatie met die van internationale partners, om Oekraïne te ondersteunen bij het dringend herstellen, wederopbouwen en versterken van de veerkracht van zijn kritieke infrastructuur en energiesysteem vóór volgende winter en om ervoor te zorgen dat de beschermende koepel van Tsjernobyl snel wordt gerepareerd. Tegelijkertijd moedigt hij nauwere regionale samenwerking op energiegebied en betere grensoverschrijdende elektriciteitsinterconnecties aan.
9. De Europese Unie blijft zich in coördinatie met internationale partners inzetten voor het ondersteunen van de reparatie, het herstel en de wederopbouw van Oekraïne. In dit verband ziet de Europese Raad uit naar de conferentie over het herstel van Oekraïne op 25 en 26 juni 2026 in Gdansk.
10. De Europese Raad ziet uit naar de eerste uitbetaling aan Oekraïne van de lening van 90 miljard EUR voor 2026 en 2027, vóór eind juni 2026. Hij roept de lidstaten ertoe op hun bilaterale steun aan Oekraïne voort te zetten en onderstreept dat het belangrijk is dat de EU derde landen blijft aanspreken om te zorgen voor verdere internationale steun om het resterende tekort in de financiën van Oekraïne te helpen dichten. De Europese Raad herinnert eraan dat het belangrijk is dat Oekraïne de rechtsstaat blijft handhaven, en is ingenomen met de lopende hervormingsinspanningen.

11. De Europese Raad onderstreept het belang van verdere aanhoudende inspanningen om Oekraïne militaire steun te verlenen, onder meer via de steunlening aan Oekraïne, en de productie en levering van prioritaire uitrusting, met name luchtafweersystemen, munitie, drones en raketten, dringend te versnellen, onder meer om Oekraïne te helpen zijn burgerbevolking en zijn energie- en kritieke infrastructuur te beschermen. In dit verband blijft het van cruciaal belang de industriële samenwerking op defensiegebied tussen de EU en Oekraïne verder te versterken.
12. Bij alle militaire steun en veiligheidsgaranties voor Oekraïne zal het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten ten volle in acht worden genomen en zal rekening worden gehouden met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten.
13. De Europese Unie blijft vastbesloten de druk op Rusland verder op te voeren en Ruslands oorlogseconomie te blijven verzwakken, zodat het een einde maakt aan zijn brute aanvalsoorlog en zinvolle onderhandelingen met het oog op vrede aangaat. De Europese Raad herhaalt dat het belangrijk is de energie-inkomsten van Rusland verder te verminderen, de activiteiten van zijn schaduwvloot te beteugelen en zijn banksysteem verder aan banden te leggen. De Europese Raad is ingenomen met de recente vaststelling van nieuwe sancties, met name tegen de schaduwvloot, na de vaststelling van het 20e sanctiepakket. Hij roept op tot de spoedige vaststelling van het 21e sanctiepakket. Om het bedrijfsmodel van Ruslands schaduwvloot te ondermijnen, zijn een volledige-routeaanpak en coördinatie tussen de lidstaten onderling en met partners nodig, waaronder een gemeenschappelijke aanpak van de aanzienlijke milieu-, beveiligings- en maritiemeveiligheidsrisico's van die vaartuigen. De Europese Raad onderstreept tevens het belang van voortdurende coördinatie met de G7-partners en andere gelijkgestemde partners inzake sancties, van het versterken van de handhaving van bestaande maatregelen en het dichteren van mazen, en van het verder versterken van de maatregelen tegen omzeiling. De Europese Raad benadrukt dat de deelname van Rusland aan internationale sport- en cultuurevenementen niet moet worden genormaliseerd zolang er geen rechtvaardige en duurzame vrede is in Oekraïne.

14. De Europese Raad dringt er bij alle landen op aan onmiddellijk een einde te maken aan alle directe of indirecte bijstand aan Rusland in zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne, en met name door de levering van goederen en componenten voor tweërlei gebruik. Hij veroordeelt in het bijzonder met klem de inzet van de strijdkrachten van de DVK in de oorlog tegen Oekraïne, evenals de aanhoudende militaire steun aan Rusland van onder meer Iran, Belarus en de DVK.
15. De Europese Raad herhaalt zijn dringende oproep aan Rusland en Belarus om onmiddellijk te zorgen voor de veilige en onvoorwaardelijke terugkeer naar Oekraïne van alle onrechtmatig gedeporteerde en overgebrachte Oekraïense kinderen en andere burgers. In dit verband is hij ingenomen met de toezegging die is gedaan tijdens de bijeenkomst op hoog niveau van de Internationale Coalitie voor de terugkeer van Oekraïense kinderen om meer actie te ondernemen om hun terugkeer te bewerkstelligen. Andere humanitaire inspanningen en vertrouwenwekkende maatregelen, met name de uitwisseling van krijgsgevangenen en de terugkeer van burgergevangenen, moeten worden voortgezet als onderdeel van het traject naar vrede.
16. De Europese Raad bevestigt tevens de inzet van de EU om te zorgen voor volledige verantwoordingsplicht voor oorlogsmisdrijven en de andere meest ernstige misdrijven die worden gepleegd in verband met Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne. In dit verband is de Europese Raad verheugd over de ratificatie namens de Europese Unie van het Verdrag tot oprichting van een internationale schadevergoedingscommissie voor Oekraïne en over de vorderingen met het Speciaal Tribunaal voor het Misdrijf Agressie tegen Oekraïne. Hij moedigt verdere aanhoudende inspanningen in het kader van de Raad van Europa aan met het oog op het operationeel maken van deze twee internationale organen.
17. In het licht van de potentiële dreiging voor de interne veiligheid van de EU, ook op langere termijn, die uitgaat van Russische voormalige strijders die aan de agressie tegen Oekraïne hebben deelgenomen en nota nemend van het voorstel van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger in dit verband, zet de Europese Raad ertoe aan de technische werkzaamheden ter beoordeling van mogelijke manieren om dit probleem aan te pakken, te doen vorderen, onverminderd de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied.
18. De Europese Raad zal tijdens zijn volgende bijeenkomst op dit onderwerp terugkomen.

II. MIDDEN-OOSTEN

Iran

19. De Europese Raad is ingenomen met het memorandum van overeenstemming tussen de VS en Iran, dat een kans biedt op regionale stabiliteit en het volledige herstel van de vrijheid van scheepvaart en de veilige doortocht door de Straat van Hormuz. Hij is ingenomen met de aanhoudende diplomatieke inspanningen met het oog op het treffen van een vredesregeling en benadrukt het belang van een onderhandelde langetermijnoplossing voor alle openstaande kwesties, in overeenstemming met het internationaal recht. Hij prijst Pakistan, Qatar en andere regionale partners voor hun bemiddelingsinspanningen. De Europese Unie zal zich, in nauwe coördinatie met regionale partners, blijven inspannen op diplomatiek niveau en staat klaar om de uitvoering van de overeenkomst te ondersteunen.
20. De Europese Raad benadrukt dat de vrijheid van scheepvaart en de maritieme veiligheid moeten worden geëerbiedigd overeenkomstig het internationaal recht en het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee. De Europese Raad juicht de inspanningen toe die de lidstaten en partners hebben aangekondigd om zodra aan de voorwaarden is voldaan de vrijheid van scheepvaart in de Straat van Hormuz te waarborgen. Een eventuele regeling met betrekking tot de Straat van Hormuz mag de vrijheid van scheepvaart niet beperken noch de governance ervan op welke manier dan ook wijzigen.
21. De Europese Raad herinnert aan de rol van de maritieme defensieve EU-operatie EUNAVFOR ASPIDES, benadrukt het potentieel ervan om de regio te helpen stabiliseren, en roept op tot de versterking van deze operatie, in overeenstemming met het mandaat ervan.

22. De Europese Raad herhaalt dat Iran nooit een kernwapen mag verwerven. Hij dringt er bij Iran op aan om te voldoen aan zijn juridisch bindende verplichtingen inzake nucleaire veiligheidscontroles uit hoofde van het Non-proliferatieverdrag en om de volledige samenwerking met het Internationaal Agentschap voor Atoomenergie te hervatten. Hij roept Iran er tevens toe op een einde te maken aan zijn destabiliserende activiteiten, met inbegrip van zijn ballistische-raketprogramma. Het gebruik van criminele netwerken en andere proxy's door de Iraanse inlichtingendiensten vormt een steeds grotere dreiging, en in het licht daarvan bevestigen de Europese Unie en haar lidstaten hun inzet voor nauwe samenwerking om dit soort vijandige acties te voorkomen en tegen te gaan.
23. De Europese Raad roept het Iraanse regime ertoe op een einde te maken aan het geweld tegen en de onderdrukking van zijn eigen bevolking. Hij roept ertoe op de universele mensenrechten en de fundamentele vrijheden van het Iraanse volk te eerbiedigen, met inbegrip van het recht om zijn eigen toekomst te kiezen. In dit verband zal de Europese Unie blijven werken aan verdere beperkende maatregelen tegen degenen die verantwoordelijk zijn.
24. De Europese Unie zal zich blijven inspannen, onder meer met regionale en mondiale partners, om de gevolgen van de crisis te beperken en de mondiale kwetsbaarheid ten aanzien van de Straat van Hormuz te verminderen, onder meer door de diversificatie van aanvoerroutes van energie. De Europese Raad neemt nota van de door de Commissie voorgestelde initiatieven om de gevolgen voor de EU op het gebied van energiezekerheid, energieprijzen en mondiale toeleveringsketens, waaronder voedselzekerheid, aan te pakken en roept de Raad en de Commissie ertoe op de situatie te blijven volgen. Hij herhaalt dat het belangrijk is te zorgen voor paraatheid, onder meer met betrekking tot mogelijke toekomstige migratiestromen, in samenwerking met landen van herkomst en landen van doorreis.

Gaza/Westelijke Jordaanoever

25. De Europese Raad spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de verslechterende situatie in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever, met inbegrip van de aanhoudende en verwoestende humanitaire crisis in Gaza. Hij roept Israël ertoe op onmiddellijke en ongehinderde toegang en ononderbroken verdeling van grootschalige humanitaire hulp tot in en binnen heel Gaza mogelijk te maken, onder meer via de maritieme corridor van Cyprus als aanvulling op landroutes, en de VN en zijn agentschappen en humanitaire organisaties in staat te stellen onafhankelijk en onpartijdig te werken om levens te redden en het lijden te verminderen. Hij roept Israël er tevens toe op de grensovergangen in Gaza, alsook de medische corridor tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever, te heropenen, internationale media toegang te verlenen, en zijn besluit over de wet inzake de registratie van ngo's terug te draaien. De Europese Raad dringt er bij Israël op aan al zijn verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht, na te komen. Er moet te allen tijde worden gezorgd voor de bescherming van burgers.
26. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie hecht aan een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing overeenkomstig de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad, waarbij twee democratische staten, Israël en Palestina, in vrede naast elkaar leven binnen veilige en erkende grenzen. Hij erkent de belangrijke rol die het maatschappelijk middenveld speelt bij de inspanningen voor vredesopbouw en bij het leggen van de fundamenten die nodig zijn voor een onderhandelde en duurzame vrede tussen Israël en Palestina, en is in dat verband ingenomen met de conferentie daarover in Parijs van 12 juni 2026.

27. Herinnerend aan zijn eerdere conclusies, drukt de Europese Raad zijn bezorgdheid uit over het gebrek aan vooruitgang van alle actoren met de uitvoering van het staakt-het-vuren en alle andere bepalingen van VNVR-resolutie 2803. Hij roept alle actoren ertoe op deze volledig uit te voeren, in overeenstemming met de desbetreffende resoluties van de VN-Veiligheidsraad en internationale politieke en juridische beginselen. De Europese Raad roept op tot de permanente ontwapening van Hamas en andere niet-statelijke gewapende groeperingen, de volledige terugtrekking van Israëlische troepen uit de Gazastrook en de inzet van de tijdelijke internationale stabilisatiemacht, zoals uiteengezet in het omvattend plan om het Gaza-conflict te beëindigen. De Europese Unie verwerpt met klem de aankondiging van Israël dat het voornemens is 70 % van het grondgebied van Gaza onder zijn controle te brengen.
28. De Europese Raad veroordeelt de mishandeling van gedetineerden, waaronder Europese burgers, na de onderschepping van de Global Sumud Flotilla in internationale wateren en de gedragingen van extremistische ministers die aanzetten tot schendingen van de mensenrechten en deze voorstaan. De Europese Raad neemt er nota van dat de Raad zich zal blijven beraden op maatregelen in dit verband.
29. De Europese Unie zal blijven werken aan de uitvoering van het omvattend plan om het Gaza-conflict te beëindigen in overeenstemming met VNVR-resolutie 2803, onder meer via de missie van de Europese Unie voor bijstandverlening inzake grensbeheer aan de grensovergang bij Rafah (EUBAM Rafah) en de politiemissie van de Europese Unie voor de Palestijnse Gebieden (EUPOL COPPS), alsook aan de wederopbouw en vernieuwing van Gaza, in overeenstemming met het internationaal recht. De Europese Unie zal steun blijven verlenen aan de Palestijnse Autoriteit, onder meer bij haar hervormingsagenda, zodat deze de feitelijke controle over Gaza veilig kan terugnemen. De Europese Raad roept Israël er opnieuw toe op alle ingehouden belasting- en douaneinkomsten met spoed vrij te geven en de correspondentbankdiensten tussen Israëlische en Palestijnse banken uit te breiden, wat allebei nodig is om de goede werking van de Palestijnse Autoriteit en de verlening van essentiële diensten aan de bevolking te waarborgen. De Europese Raad is ingenomen met de recente vrijgave van Europese middelen aan de Palestijnse Autoriteit, onder meer via het Pegase-mechanisme.

30. De Europese Raad veroordeelt andermaal de unilaterale acties van Israël die tot doel hebben zijn aanwezigheid op de Westelijke Jordaanoever, met inbegrip van Oost-Jeruzalem, uit te breiden, en die het Internationaal Gerechtshof in zijn advies van 19 juli 2024 onwettig heeft verklaard. Hij dringt er bij de regering van Israël op aan de uitbreiding van de volgens het internationaal recht illegale nederzettingen, ook in het E1-gebied, terug te draaien, haar verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht na te komen, de Palestijnse bevolking van de bezette gebieden, met inbegrip van de christelijke gemeenschappen en andere minderheden, te beschermen, en te zorgen voor het behoud en de eerbiediging van de status quo van de heilige plaatsen in Jeruzalem. De Europese Raad benadrukt dat het raadzaam is dat bedrijven niet meedingen naar contracten voor de bouw van het E1-project of andere nederzettingsprojecten en wijst op de juridische gevolgen en de reputatieschade voor bedrijven die deelnemen aan de bouw van nederzettingen, waaronder het risico van ernstige schendingen van het internationaal recht. De Europese Raad veroordeelt het aanhoudende en toenemende geweld van kolonisten tegen Palestijnse burgers, roept ertoe op dat verantwoording wordt afgelegd en is ingenomen met de vaststelling van beperkende maatregelen tegen extremistische kolonisten en tegen entiteiten en organisaties die geweld van kolonisten tegen Palestijnse burgers steunen. Hij is ook ingenomen met de vaststelling van verdere beperkende maatregelen tegen Hamas. De Europese Raad veroordeelt de vaststelling door Israël van de wet inzake de doodstraf, die discriminerend is, en roept op tot de onmiddellijke intrekking ervan. De Europese Raad neemt nota van het voornemen van de Commissie om vóór de Raadszitting op 13 juli 2026 opties voor te leggen in het licht van een verder verslechterende situatie met betrekking tot de illegale nederzettingen.

Libanon

31. De Europese Raad spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de voortdurende schendingen van het staakt-het-vuren en dringt er bij alle actoren op aan het staakt-het-vuren volledig uit te voeren, constructief deel te nemen aan de lopende besprekingen, verdere burgerslachtoffers en ontheemding te voorkomen en tot een duurzame politieke oplossing te komen die vrede en veiligheid brengt voor zowel Libanon als Israël. De Europese Unie staat klaar om de uitvoering van een overeenkomst tussen Libanon en Israël te ondersteunen. De Europese Raad roept op tot een definitief einde van de vijandelijkheden, de bescherming van burgers en civiele infrastructuur, en de volledige eerbiediging van het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht.

32. De Europese Raad veroordeelt met klem de aanvallen van Hezbollah op Israël en de burgerbevolking in het noorden van Israël en roept op tot de volledige ontwapening van Hezbollah. Hij roept Israël ertoe op de soevereiniteit en territoriale integriteit van Libanon te eerbiedigen en zijn troepen uit Libanon terug te trekken, in overeenstemming met VNVR-resolutie 1701. Hij roept Israël er ook toe op af te zien van verdere escalatie. De Europese Raad bevestigt de steun van de EU voor inspanningen om de veiligheid van het Libanese volk te waarborgen, en voor de soevereiniteit en territoriale integriteit van Libanon. Hij spreekt nogmaals de volledige steun van de EU uit voor de inspanningen van de Libanese regering om de instellingen van het land te versterken, met inbegrip van de Libanese strijdkrachten teneinde controle over het gehele Libanese grondgebied te verwerven, en een staatsmonopolie op wapenbezit in te stellen. De Europese Unie zal de Libanese strijdkrachten blijven steunen, onder meer via een mogelijke GVDB-missie en via voortgezette en versterkte steun in het kader van de Europese Vredesfaciliteit. De Europese Unie zal, in nauwe coördinatie met internationale partners, op lange termijn duurzame steun blijven verlenen.
33. De Europese Unie blijft zich inzetten om noodhulp te verlenen aan de meer dan één miljoen ontheemden, naast de 100 miljoen EUR aan humanitaire hulp die is gemobiliseerd na het uitbreken van de vijandelijkheden en de humanitaire luchtbrugoperaties die met regionale partners zijn gecoördineerd.
34. De Europese Raad herhaalt zijn oproep aan alle partijen om VNVR-resolutie 1701 volledig uit te voeren. Hij veroordeelt opnieuw de onaanvaardbare en onwettige aanvallen tegen Unifil-personeel en roept op tot een grondig onderzoek. De Europese Raad herinnert aan het belang van een voortgezette VN-aanwezigheid in Libanon na de beëindiging van Unifil en bevestigt dat de EU klaarstaat om hieraan bij te dragen in 2027.

III. VOLGEND MEERJARIG FINANCIËEL KADER

35. Volgend op de werkzaamheden van het Cypriotische voorzitterschap en de presentatie van het onderhandelingskader met cijfers hield de Europese Raad een gedachtewisseling over het nieuwe meerjarig financieel kader.
36. De Europese Raad roept het Ierse voorzitterschap ertoe op de werkzaamheden met betrekking tot het onderhandelingskader vóór de Europese Raad van oktober te doen vorderen, teneinde een tijdig akkoord te bereiken. Een akkoord vóór eind 2026 zou de vaststelling van wetgevingshandelingen in 2027 mogelijk maken, hetgeen nodig is om ervoor te zorgen dat de EU-financiering de begunstigden zonder onderbreking in januari 2028 bereikt.

IV. CONCURRENTIEVERMOGEN EN MONDIALE ECONOMISCHE UITDAGINGEN

37. Tegen de achtergrond van een uitdagende geo-economische context besprak de Europese Raad de lopende inspanningen om het concurrentievermogen en de strategische autonomie van de EU te versterken, de veerkracht en de economische veiligheid te vergroten, technologische innovatie te bevorderen, de welvaart en het sociale model van Europa in stand te houden en de levensstandaard te verbeteren.

38. Herinnerend aan de door de Europese Raad in maart 2026 vastgestelde doelstellingen en tijdschema's maakte de Europese Raad de balans op van de vooruitgang met betrekking tot de "één Europa, één markt"-agenda en de uitvoering ervan in overeenstemming met de interinstitutionele routekaart. Hij onderstreept dat er dringend beslissende vooruitgang moet worden geboekt met betrekking tot de eengemaakte markt, de vereenvoudiging en vermindering van administratieve lasten, onder meer met betrekking tot verdere initiatieven om de plannings- en vergunningsprocedures te versnellen, betaalbare energieprijzen en de energie-unie 2030, de bevordering van de industriële vernieuwing in Europa en innovatie en de vermindering van afhankelijkheden, en het mobiliseren van investeringen, binnen de overeengekomen termijnen. In dit verband herinnert de Europese Raad eraan dat vaart moet worden gezet achter de werkzaamheden voor het verlagen van de energieprijzen, de schone transitie en decarbonisatie, rekening houdend met technologieneutraliteit, en de vergroting van onze veerkracht. De Europese Raad neemt nota van het voornemen van de Commissie om vóór midden juli 2026 met een concreet voorstel te komen over de herziening van het ETS-systeem, onder meer met betrekking tot kosteloze emissierechten, in overeenstemming met de brief van haar voorzitter van maart 2026, en om tegelijkertijd een afzonderlijk voorstel in te dienen om tegemoet te komen aan de door sommige industriële sectoren geuite bezorgdheden over ETS-benchmarks, met behoud van de essentiële rol van het ETS in de klimaat- en energietransitie.
39. De Europese Raad hield een strategisch debat over de kwestie van mondiale macro-economische onevenwichtigheden.
40. De Europese Raad blijft de agenda voor concurrentievermogen op de voet volgen en zal er tijdens zijn bijeenkomst in oktober 2026 op terugkomen.

V. EUROPESE DEFENSIE EN VEILIGHEID

41. In het licht van de ernstige bedreigingen en uitdagingen voor de veiligheid en Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne die een existentiële uitdaging voor de Europese Unie blijft, moet de defensiegereedheid van Europa uiterlijk in 2030 resoluut zijn verhoogd. Voortbouwend op de recente vooruitgang roept de Europese Raad ertoe op de inspanningen, met hernieuwde urgentie, op te voeren om deze doelstelling spoedig en op grote schaal te verwezenlijken, strategische afhankelijkheden te beperken, en kritieke vermogenstekorten aan te pakken, met een 360°-aanpak.

42. Naar aanleiding van de herhaalde schendingen van het luchtruim van lidstaten benadrukt de Europese Raad dat het belangrijk is de verdediging van alle land-, lucht- en zee grenzen van de EU te waarborgen. In het bijzonder veroordeelt de Europese Unie met klem het ernstige incident van 29 mei 2026 waarbij een Russische met explosieven uitgeruste drone in een flatgebouw in Roemenië is ingeslagen, en erkent zij de onmiddellijke dreigingen aan de oostflank van de EU. De Europese Unie betuigt haar volledige solidariteit met Roemenië en alle lidstaten die door gelijksoortige incidenten worden getroffen. Voortbouwend op de geboekte vooruitgang roept de Europese Raad op tot een versnelling van de inspanningen om de bescherming tegen dergelijke dreigingen te versterken, waaronder de lopende werkzaamheden met betrekking tot het “Oostflankwacht”-project en andere initiatieven die zullen bijdragen aan de bescherming van alle EU-grenzen.
43. De Europese Raad veroordeelt ook alle recente hybride aanvallen tegen de Europese Unie en haar lidstaten. In het licht van de aanhoudende hybride campagnes van vijandige actoren, met name Rusland en Belarus, roept de Europese Raad op tot grotere en urgente inspanningen om de weerbaarheid te versterken, de paraatheid te vergroten, kritieke infrastructuur te beschermen en hybride aanvallen te voorkomen, te ontmoedigen en erop te reageren. Hij is in dit verband ingenomen met de werkzaamheden in de Raad met betrekking tot het actieplan inzake beveiliging van en tegen drones, die tot die doelstellingen bijdragen en een aanvulling vormen op de lopende inspanningen op defensiegebied.
44. De Europese Raad herinnert eraan dat een sterkere en slagvaardigere Europese Unie op het gebied van veiligheid en defensie een positieve bijdrage zal leveren aan de wereldwijde en trans-Atlantische veiligheid, en complementair is met de NAVO, die, voor de staten die er lid van zijn, de grondslag van hun collectieve defensie blijft. De Europese Raad onderstreept het belang van samenwerking met gelijkgestemde partners, die de doelen van de EU inzake buitenlands en veiligheidsbeleid delen.

45. De Europese Raad, onder verwijzing naar zijn eerdere conclusies:
- a) is ingenomen met de forse en aanhoudende stijging van de defensie-uitgaven in de lidstaten, die gepaard moet gaan met versterkte inspanningen om samen beter en sneller te investeren;
 - b) is ingenomen met de vooruitgang op alle prioritaire vermogensgebieden, die op EU-niveau in volledige samenhang met de NAVO zijn vastgesteld, en met name met betrekking tot projecten op het gebied van drone- en droneafweersystemen; de vermogens voor vroegtijdige waarschuwing, luchtverdediging en diepe precisieaanvallen; en ruimteactiva en -diensten. Hij vraagt de lidstaten de werkzaamheden in alle vermogenscoalities resoluut te versnellen. Hij verzoekt het Europees Defensieagentschap (EDA) de lidstaten te blijven ondersteunen bij de coördinatie van de verschillende werkerreinen op vermogensgebied;
 - c) herhaalt de dringende noodzaak om de Europese technologische en industriële defensiebasis te versterken zodat deze met de snelheid en op de schaal die nodig zijn de vereiste uitrusting kan leveren, waaronder de prioritaire uitrusting ter ondersteuning van Oekraïne. Er moeten op alle niveaus verdere inspanningen worden geleverd om de productiecapaciteit aan te passen en op te voeren en om – door middel van onderzoek, nieuwe technologieën en innovatie – de transformatie van de defensie-industrie te realiseren die nodig is om de defensiegereedheidsdoelstelling te verwezenlijken. De Europese Raad roept de lidstaten ertoe op daartoe hun samenwerking met de defensie-industrie te versterken en, met name, nauwe afstemming tussen de vermogens- en de industriële dimensie te waarborgen bij de werkzaamheden van vermogenscoalities, met de steun van het EDA en, wat de industriële dimensie betreft, van de Commissie;
 - d) herhaalt het belang van de goede werking en de verdere integratie van de Europese defensiemarkt in de hele Unie, met inbegrip van de grensoverschrijdende toegang tot defensietoeleveringsketens binnen de EU, in het bijzonder voor kleine en middelgrote ondernemingen en midcaps. De Europese Raad herinnert eraan dat elke lidstaat zelf kan besluiten of de uitvoer van defensiegerelateerde producten wordt toegestaan of geweigerd;

- e) benadrukt dat Europa lessen moet blijven trekken uit de ervaringen van Oekraïne met nieuwe technologieën, deze moet toepassen in de innovatie- en de vermogensontwikkelingsprocessen, en moet samenwerken met de Oekraïense industrie, onder meer in de vermogenscoalities. Hij is ingenomen met de initiatieven die onlangs in dit verband zijn ondernomen;
- f) roept de Commissie, de Raad en de lidstaten ertoe op ten volle gebruik te maken van de beschikbare instrumenten met betrekking tot vermogensontwikkeling en de versterking van de industrie, en met spoed de verdere stappen te nemen die nodig zijn voor de implementatie van het SAFE-instrument en het EDIP-instrument (programma voor de Europese defensie-industrie). In dit verband wijst de Europese Raad op het belang van het snel afronden van de werkzaamheden aan de Europese Defensieprojecten van gemeenschappelijk belang, die zullen bijdragen tot de defensiegereedheid van alle lidstaten;
- g) is ingenomen met het politieke akkoord over de omnibus voor defensiegereedheid en roept de beide wetgevers ertoe op uiterlijk eind 2026 overeenstemming te bereiken over:
 - i) het programma voor flexibele en snelle defensie-innovatie; en
 - ii) het voorstel inzake militaire mobiliteit;
- h) ziet uit naar de aanvullende voorstellen die de Commissie heeft aangekondigd met betrekking tot aanbestedingen op het gebied van defensie en gevoelige veiligheidszaken;
- i) is ingenomen met de eerste stappen die in het kader van het EDA zijn gezet om zijn steun aan de lidstaten te versterken op het gebied van innovatie, vermogensontwikkeling, onder meer door de harmonisatie van voorschriften en vraagbundeling, en gemeenschappelijke aanbestedingen. Hij verzoekt het EDA en de lidstaten om deze werkzaamheden snel voort te zetten;
- j) verzoekt de Europese Investeringsbank defensiegereedheid te blijven ondersteunen, met name door de Europese defensie-industrie te versterken, onder meer door particuliere investeringen aan te trekken.

46. Bij het bovenstaande blijft het specifieke karakter van het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten onverlet en wordt rekening gehouden met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten, een en ander met inachtneming van de Verdragen.
47. De Europese Raad zal in oktober 2026 op deze kwesties terugkomen, onder meer op basis van het jaarlijks verslag over de defensiegereedheid, dat door het EDA met de steun van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger zal worden opgesteld.

VI. MIGRATIE

48. De Europese Raad maakte de balans op van de voortgang met de wetgevingsagenda en de uitvoering van zijn eerdere conclusies. In het licht van de recente brief van de voorzitter van de Commissie roept de Europese Raad ertoe op de geïntensiveerde werkzaamheden op alle terreinen voort te zetten, onder meer met betrekking tot de externe dimensie en brede partnerschappen, in overeenstemming met het recht van de Unie en het internationaal recht.
49. De Europese Raad zal tijdens zijn bijeenkomst in oktober 2026 een strategische bespreking over migratie houden.

VII. ILLEGALE DRUGS

50. Om een antwoord te bieden op de toenemende gezondheids-, maatschappelijke en veiligheidsuitdagingen in verband met het gebruik van en de handel in illegale drugs, onderstreept de Europese Raad dat het belangrijk is alle aspecten van het drugsfenomeen aan te pakken door middel van een empirisch onderbouwde alomvattende, overheidsbrede en samenlevingsbrede aanpak, met een gecoördineerde inspanning op lokaal, regionaal, nationaal, EU- en internationaal niveau. Deze aanpak omvat het vergroten van de paraatheid, het beschermen van de volksgezondheid, het versterken van de veiligheid, het voorkomen van drugsgerelateerde schade en het bevorderen van Europese en internationale partnerschappen en samenwerkingsinitiatieven, zoals de Europese alliantie tegen drugs en samenwerking op het gebied van rechtshandhaving met derde landen. De Europese Raad wijst op de cruciale rol van preventie, toegang tot behandeling en maatregelen voor sociale re-integratie. Hij beklemtoont het belang van een wereldwijd geharmoniseerd en doeltreffend gehandhaafd kader voor maritieme en havenbeveiliging en -weerbaarheid, en roept op tot een samenhangend optreden ten aanzien van derde landen die drugshandelaren onderdak verlenen en hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht niet nakomen. De Europese Raad neemt nota van het voornemen van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger om een voorstel in te dienen voor een nieuwe horizontale sanctieregeling tegen transnationale criminele organisaties. Een dergelijke regeling mag geen afbreuk doen aan rechtshandhaving en justitiële procedures en samenwerking.
51. De Europese Raad roept op tot de doeltreffende uitvoering van de EU-drugsstrategie, in overeenstemming met het door de Raad overeengekomen uitvoeringskader. Daartoe dringt de Europese Raad er bij de Raad, de Commissie, de lidstaten en de betrokken EU-agentschappen op aan de coördinatie op alle desbetreffende beleidsterreinen te versterken.
52. De Europese Raad zal zo nodig op dit punt terugkomen om de vooruitgang te beoordelen.

VIII. UITBREIDING EN HERVORMINGEN

53. In het licht van de nieuwe impuls in het uitbreidingsproces, en herinnerend aan de Verklaring van Granada, zal de Europese Raad tijdens zijn bijeenkomst in oktober 2026 een strategische bespreking over uitbreiding en hervormingen houden.

IX. REPUBLIEK MOLDAVIË

54. De Europese Raad is ingenomen met de organisatie van de intergouvernementele conferentie over de toetreding van de Republiek Moldavië tot de Europese Unie en de opening van de cluster fundamentele kwesties op 15 juni 2026, en ziet uit naar de opening van de andere clusters, in overeenstemming met de op verdiensten gebaseerde aanpak. De Europese Raad ziet ook uit naar de top tussen de EU en de Republiek Moldavië op 22 juni 2026.

X. WESTELIJKE BALKAN

55. De Europese Raad is ingenomen met de organisatie van de top EU-Westelijke Balkan in Tivat (Montenegro) op 5 juni 2026, die heeft bijgedragen tot de nieuwe impuls in het uitbreidingsproces. Herinnerend aan zijn vorige conclusies herhaalt de Europese Raad dat de Europese Unie nauw zal blijven samenwerken met de partners van de Westelijke Balkan en steun zal blijven verlenen aan hun hervormingsinspanningen op hun traject naar EU-lidmaatschap. De Europese Raad blijft vastbesloten de geleidelijke integratie tussen de Europese Unie en de regio tijdens het uitbreidingsproces zelf op een op verdiensten gebaseerde en omkeerbare wijze te bevorderen.

XI. DIVERSEN

Ebola

56. De Europese Raad spreekt zijn bezorgdheid uit over de verspreiding van ebola in de Democratische Republiek Congo en Uganda. Hij is ingenomen met de snelle vrijgave van noodmiddelen door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en andere internationale en Europese partners waardoor een onmiddellijke respons mogelijk is, die epidemiologische surveillance, contactonderzoek, klinische paraatheid en een vergroting van de laboratoriumcapaciteit omvat. De Europese Unie heeft net als bij eerdere uitbraken financiële en logistieke steun geactiveerd om de werkzaamheden van de WHO, de Afrikaanse centra voor ziektepreventie en -bestrijding en andere verleners van humanitaire bijstand en medische zorg in de eerste linie te ondersteunen bij de coördinatie en de uitvoering van dringende inperkings- en responsmaatregelen.
57. De Europese Raad roept de Raad en de Commissie ertoe op de situatie en de ontwikkeling ervan te volgen, en zo nodig de bijbehorende operationele prioriteiten vast te stellen en te coördineren.
58. Recente gezondheids crises, waaronder die in verband met het hantavirus, onderstrepen het belang van een sterke mondiale gezondheidsgovernance en van een gecoördineerde respons, onder meer via de WHO. De Europese Raad benadrukt ook de toegevoegde waarde van coördinatie-instrumenten van de EU. De Europese Unie en haar lidstaten steunen de WHO bij het vervullen van haar mandaat om de wereldwijde preventie, paraatheid en respons inzake noodsituaties te versterken.

Armenië

59. De Europese Raad prijst de autoriteiten van Armenië dat de integriteit van het verkiezingsproces op doeltreffende wijze werd gewaarborgd in overeenstemming met de democratische normen. In dit verband veroordeelt hij de aanhoudende pogingen van Rusland om de democratische instellingen en de maatschappelijke cohesie in Armenië te ondermijnen door middel van economische dwang, druk, informatiemanipulatie en inmenging en aanhoudende hybride activiteiten. De Europese Raad bevestigt dat de Europese Unie vastbesloten is haar partnerschap met Armenië te versterken en de soevereiniteit, veerkracht, democratische instellingen, economie en alomvattende hervormingsagenda van het land te ondersteunen. De Europese Raad is ingenomen met de allereerste top EU-Armenië, die op 5 mei 2026 in Jerevan is gehouden, en met de ondertekening van het connectiviteitspartnerschap tussen de EU en Armenië. De verdieping van de bilaterale betrekkingen tussen de EU en Armenië is een investering in vrede, stabiliteit en welvaart in de Zuidelijke Kaukasus en daarbuiten.

Handhaving van het internationaal recht

60. Herinnerend aan zijn conclusies van maart 2026 bevestigt de Europese Raad de steun van de Europese Unie aan de instellingen die het internationaal recht handhaven, onder meer door internationale rechtbanken en de ambtenaren ervan doeltreffend te beschermen tegen alle dreigingen of sancties, en onderstreept hij in dit verband het belang van ongehinderde toegang tot financiële en andere diensten.

Eilanden en kustgemeenschappen

61. De Europese Raad neemt nota van de mededelingen van de Commissie over een EU-strategie voor eilanden en een EU-strategie voor veerkrachtige, welvarende en leefbare kustgemeenschappen.

Europees Semester

62. De Europese Raad besprak de geïntegreerde landspecifieke aanbevelingen op basis van een horizontale nota, zodat het Europees Semester 2026 kan worden afgerond.
-